

ErsteEUdesk

ErsteEUdesk je newsletter Službe EUdesk Erste & Steiermärkische Bank d.d. Rijeka

Broj 8. – prosinac 2006.

Izdvajamo -> Pretpristupni programi: Novi natječaj za sufinanciranje iz programa SAPARD; Predstavljamo PHARE 2005 natječaj za poslovnu infrastrukturu -> **Programi Zajednice:** Prvi natječaj FP7 - 22. prosinca; Suradnja EIB i FP7 na zajmovima za istraživanje i razvoj

Dragi prijatelji,

Osim blagdanskog ugođaja i povećane potrošnje, prosinac je rezerviran i za ocjenjivanje godine koja je na izmaku.

Bilo bi pretenciozno 2006. nazvati vremenom velikog iskoraka u korištenju fondova. Zajedno s 2005. može je se svrstati u period priprema za provedbu.

Provedba projekata koji se financiraju u sklopu programa ISPA, PHARE i CARDS je u tijeku. Zasad nema podataka koliki je postotak iskorištenih sredstava. Projekti pristigli na prvi natječaj raspisan u okviru programa SAPARD neće uspjeti potrošiti sva predviđena sredstva, pa je za siječanj predviđen drugi natječaj.

Od programa Zajednice, LIFE je donio nagradu hrvatskom projektu zaštite vukova. Inteligentna energija u Europi je prouzročila solidan interes, a za konkretne rezultate treba pričekati rezultate natječaja. U 6. okvirnom programu i dalje dominiraju javne ustanove i instituti, iako za nadolazeći FP7 interes pokazuje i privatni sektor.

U 2007. godini možemo si poželjeti dobar ulazak u novi pretpristupni instrument - IPA, te što skorije potpisivanje potrebnih memoranduma o suglasnosti između Vlade RH i Europske komisije kako bismo što prije mogli koristiti programe Zajednice. Nadamo se pritom da izborna godina neće previše usporiti državnu upravu.

Erste EU desk je od svog osnutka u veljači 2006. za klijente i širu publiku održao niz prezentacija o programima Unije. Osmislili smo nove bankarske proizvode za EU fondove i natječaje, uspostavili ekspertnu mrežu za pomoć klijentima te objavili osam izdanja newslettera.

U 2007. zajedno s vama ulazimo u novi sedmogodišnji financijski okvir Unije od 2007. do 2013. godine. I želimo vam sve najbolje u novoj godini!

eudesk@erstebank.com

U siječnju 2007. novi krug natječaja za sredstva iz programa SAPARD

Poljoprivredna javnost je u iščekivanju drugog kruga natječaja za sredstva iz programa SAPARD, koji je Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva najavilo za siječanj 2007. Do objave natječaja možete pogledati najčešća pitanja i ostale relevantne podatke na [internetskim stranicama Ministarstva](#) te se u Erste banci raspitati o [Plavo zelenom kreditu](#) i [EU garancijskim poslovima](#) prilagođenim prijavi za sufinanciranje iz programa SAPARD.

Prvi natječaji u sklopu programa FP7

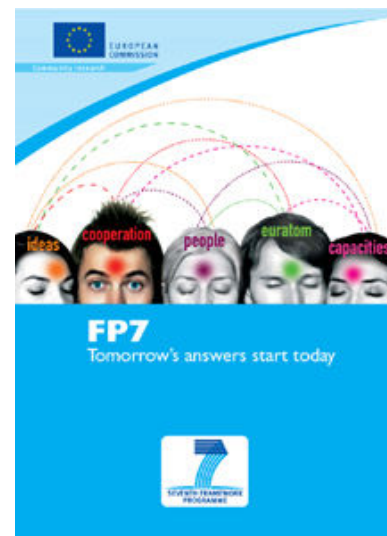
Nakon opsežnih pregovora koji su započeli još 2004. godine, između institucija EU je postignut dogovor o 7. okvirnom programu za istraživanje i razvoj (FP7 – 7th Framework Programme). Najprije je krajem studenoga Europski parlament usvojio amandmane, s kojima se 18. prosinca složilo i Vijeće, čime je usvojen [paket zakona za specifične programe](#) unutar Okvirnog programa.

Prihvaćeni amandmani su osigurali financiranje za područja zdravlja djece, bolesti dišnog sustava, zanemarenih bolesti i ribarstva, te za olakšano sudjelovanje malih i srednjih poduzetnika i veću ulogu znanstvenog obrazovanja pri Zajedničkom istraživačkom centru (JRC – Joint Research Centre).

FP7 je sa 53,22 milijardi eura dosad najveći program za istraživanje i razvoj financiran od strane Europske unije.

Usvajanjem odluka omogućena je objava prvih natječaja u okviru Programa, koji su najavljeni za **22. prosinca 2006.**

Zainteresirani iz Hrvatske po svom su statusu izjednačeni sa zainteresiranima iz zemalja članica, te se mogu javljati na najavljene natječaje.

Konačna raspodjela proračuna za FP7

Specifični program	Iznos alokacije u milijardama
Suradnja	32,413 mlrd €
Kapaciteti	4,097 mld €
Ljudi	4,750 mld €
Ideje	7,510 mld €
Ne-nuklearne aktivnosti Zajedničkog istraživačkog centra	1,751 mld €
Euratom	2,7 mld €
UKUPNO	53,22 mld €

Izvor: zaključak Vijeća EU od 19.12.2006.

Međutim, budući da formalni postupak ulaska Hrvatske u Program nije dovršen, za projekte koji budu uspješni na natječajima ugovori će se moći potpisati tek nakon potpisivanja Memoranduma o suglasnosti o sudjelovanju RH u programu FP7 između hrvatske Vlade i Europske komisije. Za program je u Hrvatskoj nadležno [Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa](#) na čijim internetskim stranicama se mogu pronaći novosti vezane uz program. Od listopada do prosinca Ministarstvo je organiziralo niz informativnih dana i radionica na temu FP7, a ta bi se praksa trebala nastaviti i u 2007.

PHARE 2005

Shema dodjele nepovratnih sredstava za poslovnu infrastrukturu

U prošlom izdanju newslettera obavijestili smo vas o objavi nekoliko natječaja u sklopu CARDS 2004 i PHARE 2005 izvora financiranja. U ovom broju se detaljnije osvrćemo na jedan od objavljenih PHARE natječaja: "Shema dodjele nepovratnih sredstava za poslovnu infrastrukturu".

SVRHA SHEME

- Unaprijediti poslovnu infrastrukturu - doprinos sveukupnom održivom gospodarskom i društvenom regionalnom razvoju.
  - projekti koji doprinose poticanju poduzetništva
  - područja s razvojnim poteškoćama.
- Uspostaviti sustav projektne mreže (*eng. project pipeline*) - projekti prikladni za financiranje iz dostupnih i budućih izvora (IPA te strukturnih fondova)

PODNOŠITELJI

- Javni sektor (neprofitne pravne osobe)
  - jedinice regionalne/lokalne samouprave
  - javne regionalne/lokalne institucije, poduzeća ili udruge
  - županijske/lokalne turističke zajednice
- Javne regionalne/lokalne institucije, poduzeća ili udruge
  - poduzeća u većinskom vlasništvu jedinica lokalne samouprave ili županije (registrirani prema ZTD)
  - udruge registrirane prema zakonu o udrugama – statutom dokazuju djelovanje na području JLS ili županije

PRIHVATLJIVI PROJEKTI

1. MODERNIZACIJA/PROŠIRENJE INFRASTRUKTURE VAŽNE ZA RAZVOJ PODUZETNIŠTVA

- turističkih lokacija
- poduzetničkih centara
- poduzetničkih zona
- poduzetničkih inkubatora
- tehnoloških parkova

2. RAZVOJ POSTOJEĆIH PODUZETNIČKIH INKUBATORA, PODUZETNIČKIH CENTARA, TEHNOLOŠKIH PARKOVA

- opremanje

- proširenje
- renoviranje

3. KOMUNALNA TURISTIČKA INFRASTRUKTURA

- vodoopskrba
- otpadne vode
- elektrifikacija
- modernizacija gradskih odlagališta otpada
- uređenje krajolika, zelenih površina
- adaptacija građevina ruralnog turizma
- zaštita područja marina i plaža

4. TURISTIČKA INFRASTRUKTURA

- razvoj turističkih informacijskih centara
- zaštita i renoviranje građevina kulturnog nasljeđa koje imaju turistički potencijal
- razvoj i obnova javnih knjižnica, kulturnih centara itd.
- razvoj sportskih i kulturnih turističkih sadržaja
- turistička (smeđa) signalizacija

5. ISTRAŽIVAČKA, TEHNOLOŠKA I INOVACIJSKA INFRASTRUKTURNA OSNOVA ZA RAZVOJ PODUZETNIŠTVA

Podrazumijeva se razvoj:

- tehnoloških istraživačkih ili izložbenih centara
- istraživačkih laboratorija
- informacijske infrastrukture ustanova za obuku (poboljšanje internetske povezanosti centara, istraživačko-razvojnih baza podataka, visokotehnološki softveri za istraživačke aktivnosti vezane za razvoj poduzetništva)

6. TEHNOLOŠKA INFORMACIJSKA I KOMUNIKACIJSKA INFRASTRUKTURA

- Uspostava ili modernizacija postojećih javnih internetskih centara u manjim mjestima
- Razvoj centara za obuku

7. OBUKA I TEHNIČKA POMOĆ ZA EFIKASNO KORIŠTENJE NOVOUSPOSTAVLJENE INFRASTRUKTURE – OSIGURANJE POSTIZANJA DUGOROČNE ODRŽIVOSTI

- Organiziranje obuke, radionica i seminara – osiguranje dugotrajne održivosti projekata
- Organiziranje obuke, radionica i seminara – upravljanje i održavanje nove infrastrukture

NATJEČAJNI POSTUPAK

Provodi se sukladno Praktičnom vodiču kroz procedure ugovaranja pomoći EZ-a trećim zemljama ([PRAG](#)). Propisani su obrasci za svaki pojedini korak. Cjelokupna procedura je na engleskom.

FINANCIRANJE

Ukupan iznos nepovratnih sredstava je 4.970.000 eura

Pojedinačni iznos nepovratnih sredstava:

- najmanji iznos: 500.000 eura
- najveći iznos: 1.000.000 eura

SUFINANCIRANJE cjelokupnog projekta osigurava podnositelj:

- 25 % na potpomognutim područjima
- 35 % na ostalim područjima

Pojedinačni iznos nepovratnih sredstava ne može biti veći od 75% ukupnih dozvoljenih troškova – to znači: najmanje 25%, tj. 35 % iznosa ukupne vrijednosti projekta mora osigurati korisnik iz vlastitih sredstava ili nekih drugih, osim proračuna EU ili EDF-a.

Najmanja ukupna vrijednost projekta:

- 670.000 eura kod 25 % sufinanciranja
- 770.000 eura kod 35 % sufinanciranja

Najveća ukupna vrijednost projekta nije ograničena.

Za ostvarivanje maksimalnog iznosa od 75% uvjet je provođenje aktivnosti na više od jedne jedinice lokalne samouprave.

VAŽNE NAPOMENE

Neprihvatljiva je izgradnja infrastrukture koja se ne može smatrati poslovnom - primjerice zdravstvena i obrazovna.

Iznos nepovratnih sredstava = iznos koji odobrava Središnja jedinica za financiranje i ugovaranje.

Ukupna vrijednost projekta podrazumijeva samo prihvatljive troškove.

ROK za prijavu je 6. veljače 2007.

Natječajna dokumentacija dostupna je na internetskim stranicama [Središnje jedinice za financiranje i ugovaranje](#) pri Ministarstvu financija. Presentacija sheme dostupna je na internetskim stranicama [Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka](#).

Istraživanje i razvoj u EU

Suradnja Europske investicijske banke i Sedmog okvirnog programa na financiranju istraživanja i razvoja

Europska unija je među svoje prioritete za financijsko razdoblje 2007. - 2013. stavila i **lakši pristup financiranju** za istraživačko-razvojne projekte. U Sedmom okvirnom programu za istraživanje i razvoj (FP7) ovaj će se cilj ostvarivati kroz tzv. **“Risk Sharing Finance Facility”**. Svrha RSFF-a jest olakšati pristup sredstvima Europske investicijske banke (EIB), kojima će se financirati riskantniji istraživački projekti i uključiti više privatnog kapitala u istraživački proces. Osim toga, kroz RSFF bi se glavni dionici istraživanja i razvoja i financijske institucije trebali naučiti i suradnji za kasnije zajmove.

Uzrok uspostave RSFF leži u činjenici da, zbog znatno većeg rizika u usporedbi s tradicionalnim poslovnim aktivnostima, financijske institucije nisu uvijek sklone investiranju u istraživanje i razvoj.

Ova inicijativa će se realizirati kroz podjelu rizika između FP7 i EIB-a, na način da program FP7 ima svoj ulog u EIB-u. Za početak će se raditi o 500 milijuna eura do 2010. godine, s mogućnošću da se nakon revizije ulog poveća s još 500 milijuna eura. RSFF će na taj način omogućiti veći opseg zajmova za projekte istraživanja i razvoja s višim rizikom nego što bi mu to uobičajeno bilo prihvatljivo.

Prihvatljive zahtjeve će EIB razmatrati sukladno uobičajenoj bankovnoj praksi. EIB zajmove će moći koristiti velike tvrtke, mali i srednji poduzetnici, javne i privatne istraživačke organizacije i javno-privatna partnerstva.

RSFF bi trebao zaživjeti tijekom 2007. godine. Zasad nije poznato u kojoj će mjeri Hrvatskim ustanovama i tvrtkama biti dostupan RSFF, ali u tom je kontekstu važno spomenuti da na ova sredstva mogu s sigurnošću računati partneri u velikim projektima koje podržava Sedmi okvirni program - zajedničke tehnološke inicijative, projekti suradnje i istraživačke infrastrukture.

4500 istraživača posjetilo

IST2006 u Helsinkiju

IST2006 – najvažnija konferencija o tehnologijama informacijskog društva u Helsinkiju je privukla rekordnih 4500 posjetitelja. S podnaslovom “Strategies for Leadership” kroz nekoliko je sekcija predstavila mogućnosti koje pruža Sedmi okvirni program (FP7) – aktualna top tema istraživačke zajednice.

Prezentacije su dostupne na [internetskim stranicama konferencije](#).

EU i tržišno natjecanje

Komisija odobrila više subvencija za poduzetnike

Europska komisija je odobrila regulativu koja udvostručuje maksimalni iznos državnih potpora malim i srednjim poduzećima, prema tzv. pravilu *de minimis*. Mala i srednja poduzeća čine 99% europskog poslovanja i proizvode 70% BDP-a Unije.

Dosadašnji propisi su dozvoljavali najviše 100.000 eura financijske pomoći za pojedino poduzeće kroz period od 3 godine. Novim propisima se granica povećava na 200.000 eura. Osim toga, vlade će malim poduzećima moći izdati garancije za zajmove do 1,5 milijuna eura. Nadalje, državne će potpore biti dostupne sektorima cestovnog prometa i preradi poljoprivrednih proizvoda, što dosad nije bio slučaj. Navedene izmjene odnosit će se samo na “transparentne” oblike pomoći, odnosno one kod kojih je moguće unaprijed izračunati precizni iznos pomoći.

Europska unija je vrlo oprezna s državnom pomoći, jer prevelike subvencije pojedinim tržišnim takmacima mogu omogućiti nelojalnu prednost u odnosu na konkurente, što bi direktno ugrozilo tržišno natjecanje - jedan od političkih i gospodarskih prioriteta Unije. Stoga iznos pojedinačne potpore za trogodišnje razdoblje treba biti toliki da ga se ne smatra značajnom smetnjom konkurentnosti i trgovanju između zemalja članica.

U Hrvatskoj će cijela tematika postati aktualnija ulaskom u Uniju, ali dobro je na vrijeme upoznati nova pravila.

Zloupotreba vladajućeg položaja

U Rijeci je 15. studenoga 2006. održana konferencija o ulozi Zakona o tržišnom natjecanju u politici u Europskoj uniji i Hrvatskoj. Konferencija je organizirana i provedena u sklopu CARDS projekta “Daljnje jačanje Agencije za zaštitu

tržišnog natjecanja i provedba prava i politike tržišnog natjecanja». U nastavku su osnovni pojmovi vezani uz zloupotrebu vladajućeg položaja na tržištu prema propisima Europske unije.

VLADAJUĆI POLOŽAJ je položaj ekonomske snage koju uživa poduzetnik, a koja mu omogućava sprječavanje učinkovitog tržišnog natjecanja na mjerodavnom tržištu, dozvoljavajući mu da se u značajnoj mjeri ponaša neovisno od svojih tržišnih takmaca, kupaca i potrošača. Pretpostavlja se da se u vladajućem položaju nalazi poduzetnik čiji tržišni udjel iznosi 50%.

ELEMENTI ZLOUPOTREBE VLADAJUĆEG POLOŽAJA:

- Mora postojati na cijelom ili na značajnom dijelu tržišta EU.
- Mora biti zloupotrijebljen – u obliku isključivog ponašanja ili iskorištavanja.
- Stvarni ili potencijalni učinak na trgovinsku razmjenu između država članica EU (dolazi do promjene strukture tržišnog natjecanja).

NAČINI ZLOUPOTREBE:

- **Previsoke cijene** - ako omogućavaju poduzetniku da ostvari veću zaradu nego što bi to bio slučaj na konkurentnom tržištu.
- **Predatorske cijene** - privremena prodaja proizvoda po nižim cijenama, kojima se eliminira konkurencija i dugoročno osiguravaju više cijene.
- **Diskriminacijske cijene** - različite cijene za iste proizvode različitim kupcima ili naplaćivanje iste cijene različitim kupcima kada su troškovi opskrbe različiti.
- **Popust za vjernost** - popusti koji su uvjetovani time što kupac uvijek isključivo kupuje od istog dobavljača.
- **Vezana prodaja** - prodaja jednog proizvoda uvjetuje se kupnjom drugog, različitog proizvoda.
- **Odbijanje opskrbe** - odbijanje pružanja opskrbe i pristupa infrastrukturi.

Odabrani linkovi o EU:

Financijske institucije u EU

Europska središnja banka

<http://www.ecb.int>

Europska investicijska banka

<http://www.eib.org/>

Europski investicijski fond (član EIB-a)

<http://www.eif.europa.eu/>

Europska banka za obnovu i razvoj

<http://www.ebrd.com>

Članice EU:

Predstavljamo članice EU: Estonija

Estonija je nova članica Europske unije i Svjetske trgovinske organizacije. Nakon odcjepljenja od SSSR-a uspješno je obavila tranziciju iz socijalističke u modernu tržišnu ekonomiju čvrsto povezanu sa zapadom. U to je uključeno i vezivanje tečaja svoje valute uz euro (15.645 estonskih kruna za 1 euro). Estonija je pokazala namjeru od 1. siječnja uvesti euro kao svoju valutu, međutim nije zadovoljila stroge makroekonomske kriterije koji se trebaju ispuniti za uvođenje eura. Fiksiranjem tečajnog režima, jedini kanal za prilagodbu razine cijena (koja korespondira s rastom estonskog gospodarstva) ostaje povećani inflacijski pritisak na estonsko gospodarstvo.

Estonsko gospodarstvo ima razvijen elektronički i telekomunikacijski sektor i pod jakim je utjecajem razvoja u Finskoj, Švedskoj i Njemačkoj – trima glavnim trgovinskim partnerima. Estonija je bitno ovisna o uvozu sirovina i industrijskih proizvoda. Značajna stavka za punjenje proračuna je turizam u kojem prednjače finski gosti. U gospodarskoj strukturi prednjače usluge sa 67% udjela, poljoprivreda zauzima tek oko 2% BDP, a prerađivačka industrija oko 28%.

Estonija još uvijek ima visoki deficit platne bilance, ali je državni proračun uravnotežen, a javni dug nizak. Usprkos sistematičnom i natprosječnom ekonomskom rastu u zadnjih deset godina, Estonija još uvijek mora dosta poraditi na prevladavanju jaza u odnosu na prosjek EU-25 država. Prosječni rast od 6% nije uspio izvući Estoniju iz grupe 4 najsiromašnije zemlje Unije, iako je najperspektivnija u toj grupi, pa neki procjenjuju da bi mogla slijediti scenarij irskog razvoja. Radikalne su gospodarske reforme rezultirale naglim povećanjem nezaposlenosti – 12% početkom 90-tih, ali je ovaj problem do danas ublažen, pa nezaposlenost iznosi manje od 7% - među najnižim stopama u Europi. Osim uspješne privatizacije i efikasnog sustava javnih službi, na estonsko gospodarstvo blagotvorno djeluje i činjenica da se na reinvestiranu dobit ne plaća nikakav porez.

Estonija i Hrvatska

Hrvatska iz Estonije uvozi robe i usluga u vrijednosti 5,3 milijuna dolara. Hrvatska u Estoniju izvozi u vrijednosti 1,2 milijuna dolara. Glavni izvozni proizvodi su željezni ili čelični vijci, električni transformatori te strojevi za sortiranje i prosijavanje.

U veljači 2006. je u Zagrebu u organizaciji Hrvatske gospodarske komore održan Hrvatsko-estonski gospodarski forum, na kojem su razmatrane mogućnosti proširenja dosadašnje suradnje.

Proširenje EU, Hrvatska na putu u EU – crtice

Europski parlament - Borrell: 2009. ciljna godina za ulazak Hrvatske u EU

Josep Borrell, predsjednik Europskog parlamenta, je nakon susreta s hrvatskim predsjednikom Stjepanom Mesićem u Bruxellesu naglasio da 2009. treba imati na umu kao ciljni rok za pristup Hrvatske Europskoj uniji. Borrell smatra da se na taj način treba interpretirati izvješće koje je nedavno usvojio Odbor za vanjske odnose Europskog parlamenta. Izvješće, koje je predložio predsjednik Odbora Elmar Brok, ističe da Hrvatska, s četiri i pol milijuna stanovnika, ne opterećuje i ne prenapreže integracijski kapacitet Europske unije. Izvještaj navodi da proces ujedinjenja Europe ne može biti dovršen bez pristupa Hrvatske i njoj susjednih zemalja. Borrell je naglasio da je ostalo još dosta posla ali da hrvatske vlasti rade na reformama, koje obuhvaćaju prilagodbu gospodarstva, reformu pravosuđa i poštivanje prava manjina.

Otvoren EU INFO centar u Zagrebu

Predsjednik Stjepan Mesić i šef Delegacije Europske komisije u Hrvatskoj Vincent Degert otvorili su 11. prosinca EU Info centar u Zagrebu. Info centar djeluje na adresi Trg žrtava fašizma 6, a pružat će informacijske usluge svima koji žele znati više o Europskoj uniji i aktivno se žele uključiti u debatu o europskim integracijama. Degert je izrazio želju da Centar doprinese i promjeni, ponekad pretjerano emotivne, percepcije Europske unije od strane hrvatskih građana. Naime, trenutna podrška u Hrvatskoj od 52-53% predstavlja najniži stupanj podrške među zemljama kandidatkinjama. Za 2007. godinu Degert predviđa veliki napredak u pregovorima o pristupanju Hrvatske.

Ministarstvo predstavilo Priručnik za poljoprivrednike

8. prosinca je u Ministarstvu vanjskih poslova i europskih integracija predstavljena publikacija „Kako u EU? – 85 pitanja i odgovora za hrvatske poljoprivrednike o Europskoj uniji“. Publikacija je svakodnevni priručnik i savjetnik u radu hrvatskih poljoprivrednika, ima za cilj na pristupačan i jednostavan način objasniti i približiti izazove i mogućnosti poljoprivrede u Europskoj uniji, s posebnim naglaskom na prilagodbu hrvatske poljoprivrede europskim standardima. Informacije u knjižici nastoje otkloniti barem dio nedoumica o budućnosti hrvatske poljoprivrede i ukazati na pozitivne strane pristupanja EU za hrvatsko selo. Poseban doprinos čine iskustva samih poljoprivrednika koji govore o konkretnim načinima korištenja mogućnosti koje nudi ulazak u EU.

„Intelektualno vlasništvo“ – tema devetog susreta Nacionalnog foruma o pristupanju Europskoj uniji

6. prosinca je u Zagrebu održan deveti susret Nacionalnog foruma na temu intelektualnog vlasništva. Ministrica vanjskih poslova i europskih integracija Kolinda Grabar Kitarović naglasila je na spremnost Hrvatske za ostvarenje pune provedbe poglavlja Intelektualno vlasništvo do ulaska u Uniju. Tijekom rasprave posebno je istaknuta potreba unapređenja inovacijske klime i ulaganja u inovacije s ciljem razvoja hrvatskog gospodarstva.

Impressum -> Izdavač: Erste & Steiermärkische Bank d.d., predsjednik Uprave Petar Radaković – Adresa izdavača: Hrvatska, 51000 Rijeka, Jadranski trg 3a — EU desk Urednik: Goranka Crnković Priprema: Zoran Birimiša

Str.4.